

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Tarım ve Orman Bakanı Sayın Bekir Pakdemirli tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 09.12.2021

Saygılarımla,

Suzan ŞAHİN
Hatay Milletvekili

Suriye’de 11 yıl önce başlayan iç savaş nedeniyle Reyhanlı ve Yayladağı sınır kapılarının kapatılması sınır ticareti önemli olan Hatay ilinin ekonomisini olumsuz etkilemiştir. Buna ek olarak 2018 yılında açıklanan 100 günlük eylem planında Afrin bölgesinden getirilen zeytinyağının ihracat yetkisinin Tarım Kredi Kooperatiflerine verilmesi ile ortaya çıkan haksız rekabet ortamı yerli üreticiyi ve zeytin, zeytinyağı ticareti yapan yerli firmaları iflasın eşiğine getirmiştir. Tarım ve Orman Bakanlığı eliyle alınan bu karar Afrin’den kaçak yollarla giren zeytinyağını bir ihracat ürünü haline getirmiş, yerli üreticileri zor duruma sokan bu durum yasal bir kılıfa sokulmuştur.

Tarım ve Kredi Kooperatifleri aracılığı ile herhangi bir ithalat işlemine tabi tutulmaması, Afrin’deki üreticilerden alınan zeytinyağı konusunda 600 bin ton sınırının çoktan aşılması, bu zeytinyağlarını satın alan şirketlerin ürünü başka bir ülkeden getirilmesine rağmen ‘ithal mal’ olarak değil yerli ürün olarak iç piyasaya sunması Hatay ilinin bel kemiğini oluşturan zeytin ve zeytinyağı ticaretini yok olma tehlikesi ile karşı karşıya bırakmıştır. Bununla birlikte yüzde 1 KDV ile Afrin zeytinyağının iç piyasaya verilmesi, zeytinyağının üreticideki fiyatını aşağıya çekerek üreticilerin zarar etmesine yol açmıştır. Alınan kararlar, yapılan uygulamaların yerli üreticiye büyük darbe vurulmakta, sınırdan geçen yağlar denetimsiz bir şekilde iç piyasaya sürülmektedir. Afrin’den yıllık bazda ortalama 30 bin ton civarında zeytinyağı, Tarım Kredi Kooperatifi aracılığıyla Dahili İşleme Rejimi (DİR) kapsamında yurda getirilmekte, zeytinyağı ihracatı yapan firmalar da bu yağı almak için kooperatife başvurmaktadır. 17 litrelik tenekelerde dökme olarak yağı satın alan fabrikaların, bunu işleyerek ihraç etmesi gerekmektedir. Fakat

yüzde 1 KDV ödemek şartıyla bu yağların yurt içi piyasaya sokulmasına izin verilmesi ile birlikte yurt içinde 28 TL civarında olan dökme zeytinyağının litre fiyatı bir anda yaklaşık 5 lira birden düşerek 24 liranın altına inmiştir.

Ürettikleri zeytini işleyen yerli çiftçilerimiz, artan girdi maliyetleri altında ezilirken, bir yıl boyunca zeytin yetiştirmek için yaptıkları tüm harcamalardan dolayı banka borçlarını ödeyemez, zeytinyağlarını satamaz durumdadırlar. Zeytinyağı fiyatları geçen yıla oranla yaklaşık yüzde 20 düşerken, ezilen yerli üretici, 3 kat artan gübre, 2 kat artan enerji, ilaç, akaryakıt girdileriyle ayakta kalmaya çalışmaktadırlar. Zeytinyağı tüccarları da fiyatları dilediği gibi aşağı çekerek, yerli üreticiden ürün almak yerine Afrin zeytinyağına yönelmektedir.

Bu bilgiler ışığında;

1. Tarım ve Kredi Kooperatifleri aracılığıyla 2018 yılından bugüne kadar Afrin'den hangi firmadan kaç ton yağ satın alınmış, bunun ne kadarı iç piyasada satılmıştır?
2. Tarım ve Kredi Kooperatifleri aracılığı ile ithal ve ihraç edilen zeytinyağları nasıl denetlenmektedir? Kaç firma tespit edilmiş ve bu firmalara hangi yaptırımlar uygulanmıştır?
3. Kamu kurumu olan Tarım ve Kredi Kooperatifleri kamu yararı doğrultusunda hareket ediyor mu? Haksız rekabete yol açmıyor mu? Bu konuda nasıl bir denetim yürütülüyor?
4. Afrin'den yüzde 1 KDV oranı ile zeytinyağı getirilerek iç piyasaya sürülmesi haksız rekabeti yol açmıyor mu?
5. Afrin'den getirilen zeytinyağı karşısında haksız rekabet altında ezilen yerli üretici ve firmaları korumak için herhangi bir planınız var mı?
6. Yerli üretici ve firmaları zor durumda bırakan yüzde 1 KDV oranı ile ilgili kararın kaldırılması konusunda bir çalışmanız var mı?